

nen at anskaffe sig fotokopier af artikler som de nævnte til privat brug, også i tjenesten. Hvis flere har behov for kopier af samme original, vil de være berettigede til at skaffe sig hver sit eksemplar, og efter udvalgets opfattelse bør fremstillingen i et sådant tilfælde også kunne ske under ét inden for virksomheden. Adgangen til fremstilling af enkelte eksemplarer til privat brug må endvidere antages at tilkomme ikke blot private, men også juridiske personer, herunder offentlige myndigheder. Virksomheden eller forskningsinstitutionen som sådan vil derfor efter § 11 kunne fremstille kopier til sit eget „private“ brug, når fremstillingen blot indskrænkes til at omfatte et begrænset antal eksemplarer.

Ad § 12.

Udvalget har intet at indvende imod, at der ved den kgl. anordning, der skal udfærdiges med hjemmel i denne paragraf, gives bestemmelser, der tillader fotokopiering i beskyttelsesøjemed inden for visse arkiver og biblioteker, og som legaliserer den bestående praksis med hensyn til fotokopiering med henblik på udlån af tidsskriftsartikler. Når det drejer sig om fotokopiering, som har til formål at komplettere eller forøge bibliotekers og arkivers samlinger, bør der imidlertid efter udvalgets opfattelse vises stor tilbageholdenhed. Selv om et værk er udsolgt, bør der ikke uden videre være adgang til at fremstille fotokopier af det, idet dette kan vanskeliggøre en nyudgivelse. Undtagelsesvis bør fotokopiering dog kunne tillades, f. eks. til erstatning af et enkelt ødelagt eller bortkommet nummer i en tidsskriftserie, når nummeret ikke længere kan erhverves i boghandelen.

Udvalget forudsætter, at man ved udarbejdelsen af den kgl. anordning i hovedsagen har hensynet til konserveringen samt forskningens interesse for øje, og at bestemmelserne ikke bør give mulighed for fremstilling af eksemplarer af hele bøger eller store dele af værker, medmindre der er tale om kopiering i rent konserveringsøjemed af værker, som vedkommende bibliotek eller arkiv allerede ejer eksemplarer af, og hvoraf nye eksemplarer ikke uden ganske urimelig anstrengelse eller økonomiske ofre kan fremskaffes i handelen. I det hele bør forskrif-

terne udformes således, at kopieringsadgangen ikke kan komme til at betyde en nævneværdig økonomisk konkurrence med ophavsmændene.

Ved *ændringsforslag nr. 4* foreslås museer ligestillet med arkiver og biblioteker i henseende til den her omhandlede bestemmelse.

Undervisningsministeren har erklæret, at det er tanken, at retten efter § 12 alene skal tilkomme rigsarkivet, landsarkiverne, det kgl. bibliotek og andre videnskabelige biblioteker, større folkebiblioteker og offentlige museer samt enkelte andre institutioner af denne art, som det efter ministerens skøn i det enkelte tilfælde vil være forsvarligt og rimeligt at sidestille med de nævnte.

Ad § 13.

Bestemmelsen i § 3 indeholder et forbud mod ændring af værker på en måde, der er krænkende for ophavsmandens litterære eller kunstneriske anseelse eller egenart. Ved lovforslagets § 13 begrænser man ophavsmandens ret til at forbyde sådanne ændringer, når det gælder bygninger og brugsgenstande, idet det tillades ejeren at foretage ændringer af tekniske grunde eller af hensyn til bygningernes eller brugsgenstandenes praktiske anvendelighed.

For så vidt angår brugsgenstande, synes det imidlertid rigtigst at give ejeren en helt fri adgang til at foretage ændringer, hvilket *ændringsforslag nr. 5* tager sigte på. Sådanne genstande fremstilles i reglen i et stort antal eksemplarer, og ændringer i det enkelte eksemplar vil sjældent eller aldrig kunne komme til at berøre ophavsmandens ideelle ret. Behovet for beskyttelse mod krænkende ændringer af brugsgenstande er således ringe og afgiver næppe tilstrækkelig motivering for opretholdelsen af en regel, der indskrænker ejerens handlefrihed på det her omhandlede område.

Det bemærkes, at bestemmelsen må anses for begrundet i hensynet til den private ejer, der skal benytte brugsgenstanden i overensstemmelse med dens praktiske brugsformål. Den tager ikke sigte på sådanne tilfælde, hvor genstanden for ejeren udelukkende har betydning som salgobjekt. Såfremt eksempelvis en fabrikant har fremstillet en serie eksemplarer af et værk af brugskunst med kunstnerens tilladelse og med henblik på